

2021

Статистичний збірник "Довкілля Харківщини"

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Статистичний збірник "Довкілля Харківщини"

2021

Головне управління статистики у Харківській області

Підготовлено управлінням
поширення інформації та комунікацій

Відповідальна за випуск **Надія ГЕРМАН**

Головне управління статистики у Харківській області

адреса: вул. Маршала Бажанова, 28, м. Харків, 61002, Україна

телефон: (057) 706 26 16

факс: (057) 706 25 88

електронна пошта: gus@kh.ukrstat.gov.ua

вебсайт: www.kh.ukrstat.gov.ua

До уваги користувачів.

Дані у збірнику наведені по підприємствах, установах та організаціях, які подали звітність до органів державної статистики. Інформація за 2021 р., яка готується за даними центральних органів виконавчої влади, сформована на підставі наявних адміністративних даних.

Інформація у розрізі районів сформована згідно з Кодифікатором адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад, затвердженим наказом Мінрегіону від 26.11.2020 № 290 (зі змінами).

Інформацію по Україні наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

ПЕРЕДМОВА

Статистичний збірник містить інформацію щодо природно-заповідного фонду, використання водних ресурсів, викидів забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне повітря, посівних площ та даних щодо обсягів внесених мінеральних та органічних добрив під сільськогосподарські культури та багаторічні насадження, розмірів площ, на яких були внесені добрива, добування водних біоресурсів, заготівлі лісової продукції за видами, лісових пожеж тощо.

Збірник містить показники за 2019–2021 рр. в цілому по Харківській області, а також по районах, ряд показників – у розрізі видів економічної діяльності. Крім того, у виданні наведені окремі міжрегіональні співставлення; до розділів надані короткі методологічні пояснення.

Представлена інформація базується на даних форм державних статистичних спостережень: "Звіт про викиди забруднюючих речовин і парникових газів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів", "Звіт про використання добрив і пестицидів", "Звіт про площі та валові збори сільськогосподарських культур, плодів, ягід і винограду", "Звіт про добування водних біоресурсів", а також вміщується статистична інформація, отримана на підставі адміністративних даних Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Державного агентства водних ресурсів України, Державного агентства лісових ресурсів України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій відповідно до їх компетенції.

СКОРОЧЕННЯ

%	– відсоток	р.	– рік
га	– гектар	рр.	– роки
кг	– кілограм	табл.	– таблиця
млн.	– мільйон	тис.	– тисяча
м ³	– кубічний метр	т	– тонна
од	– одиниця	ц	– центнер (100 кг)

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Тире (–)	– явищ не було
Крапки (...)	– відомості відсутні
Символ (x)	– заповнення рубрики за характером побудови таблиці не має сенсу
Нуль (0; 0,0)	– явище відбулося, але у вимірах, менших за ті, що можуть бути виражені використаними у таблиці цифровими розрядами
"у тому числі", "з них"	– означає, що наведено не всі доданки загальної суми. Мають місце випадки, коли наведено всі доданки загальної суми, а при округленні сума складових не дорівнює підсумку

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
СКРОЧЕННЯ	4
УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ	4
1. ЗЕМЛЯ.....	7
1.1. Землі Харківської області	7
1.2. Заповідники та природні національні парки	7
2. ВОДНІ РЕСУРСИ.....	8
2.1. Основні показники водопостачання і водовідведення	8
3. ПОВІТРЯНИЙ БАСЕЙН	9
3.1. Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря	9
3.2. Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення за видами економічної діяльності у 2021 році	10
3.3. Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення по районах області у 2021 році	11
4. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО, МИСЛИВСТВО, ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО. РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО	13
Рослинництво	13
4.1. Посівні площі культур сільськогосподарських	13
4.2. Використання добрив підприємствами	14
4.3. Використання пестицидів підприємствами	14
Лісове господарство	15
4.4. Заготівля лісової продукції за видами	15
4.5. Лісові пожежі	15
Рибне господарство	15
4.6. Добування водних біоресурсів за видами	15

5.	МІЖРЕГІОНАЛЬНІ ПОРІВНЯННЯ	16
5.1.	Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів.....	16
5.2.	Викиди діоксиду вуглецю в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів.....	17
5.3.	Площа, на якій були застосовані добрива та пестициди під урожай сільськогосподарських культур у 2021 році	18
5.4.	Унесення мінеральних добрив (у діючій речовині) під урожай сільськогосподарських культур у 2021 році	19
5.5.	Унесення органічних добрив (у діючій речовині) під урожай сільськогосподарських культур у 2021 році	21
5.6.	Застосування пестицидів (у діючій речовині) під урожай сільськогосподарських культур у 2021 році	24
5.7.	Заготівля деревини у 2021 році.....	25
5.8.	Добування водних біоресурсів.....	26
6.	МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЯСНЕННЯ	27

ЗЕМЛЯ

1. ЗЕМЛЯ

1.1. Землі Харківської області¹

	Площа, тис.га	У % до загальної площі
Усього земель	3141,8	100,0
сільськогосподарські угіддя	2382,0	75,8
ліси та інші лісовкриті площі	417,2	13,3
забудовані землі	212,7	6,8
землі під водою	62,6	2,0
відкриті заболочені землі	30,9	1,0
інші землі	36,4	1,1

¹ За наявними даними Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру на 01.01.2020.

1.2. Заповідники та природні національні парки¹

	2019	2020	2021
Кількість заповідників і природних національних парків, од	3	3	3
Їхня площа, тис.га	22,7	22,7	22,7

¹ За даними Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

2. ВОДНІ РЕСУРСИ

2.1. Основні показники водопостачання і водовідведення¹

	(млн.м ³)		
	2019	2020	2021
Забрано води з природних водних об'єктів, усього	295	310	229
з підземних джерел	32	31	28
Втрати води при транспортуванні	83	62	59
Використано свіжої води, усього	258	291	214
використано на потреби			
виробничі	139	172	97
питні і санітарно-гігієнічні	113	112	110
зрошення	4	5	5
сільськогосподарські	2	2	2
Загальне водовідведення	289	312	242
Скинуто у поверхневі водні об'єкти	286	309	239
забруднених зворотних вод	15	13	5
без очищення	9	8	1
недостатньо очищених	6	5	4
нормативно очищених	183	177	178
нормативно чистих без очистки	87	119	56
Оборотне та повторно-послідовне водопостачання	921	1115	772
Потужність очисних споруд	505	483	493

¹ За даними Державного агентства водних ресурсів України.

3. ПОВІТРЯНИЙ БАСЕЙН

3.1. Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря

	<i>(тис.т)</i>		
	2019	2020	2021
Викиди забруднюючих речовин – усього	206,7	182,1¹	173,3²
Викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення	106,5	94,1	73,3
з них			
діоксид сірки	41,4	40,2	26,4
діоксид азоту	10,2	10,1	7,6
оксид азоту	0,2	0,2	0,1
оксид вуглецю	14,0	9,1	9,0
метан	14,8	6,2	5,9
неметанові леткі органічні сполуки	2,9	2,7	2,6
тверді суспензовані частинки	22,7	25,3	21,2
аміак	0,2	0,2	0,2
Викиди забруднюючих речовин пересувними джерелами забруднення	100,2³	88,0^{1,3}	100,0^{2,3}
Крім того, викиди діоксиду вуглецю стаціонарними джерелами забруднення	7595,8	7789,6	6173,3

¹ Дані уточнені.

² Дані попередні.

³ Дані відображають викиди від автомобільного транспорту і розраховані на основі даних про кінцеве використання палива автомобільним транспортом, наведених у енергетичному балансі України. Розподіл даних щодо викидів забруднюючих речовин за регіонами здійснено на підставі даних форми № 1-торг (нафтопродукти) про обсяг роздрібного продажу світлих нафтопродуктів і газу через АЗС, та даних форми № 4-мп (річна) про обсяг кінцевого використання палива автомобільним транспортом юридичних осіб.

3.2. Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення за видами економічної діяльності у 2021 році

	Обсяги викидів			
	забруднюючих речовин		діоксиду вуглецю	
	т	у % до загального підсумку	тис.т	у % до загального підсумку
Усі види економічної діяльності	73371,7	100,0	6173,3	100,0
Сільське, лісове та рибне господарство	2192,1	3,0	28,2	0,5
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	12331,3	16,8	775,8	12,6
Переробна промисловість	5787,3	7,9	490,7	7,9
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	49798,5	67,9	4748,2	76,9
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	555,7	0,8	0,4	0,0
Будівництво	148,6	0,2	0,5	0,0
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	188,7	0,3	3,2	0,1
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1231,6	1,7	17,0	0,3
Тимчасове розміщування й організація харчування; інформація та телекомунікації; фінансова та страхова діяльність; операції з нерухомим майном; діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	556,6	0,8	92,9	1,5
Професійна, наукова та технічна діяльність; освіта	90,9	0,1	7,7	0,1
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	330,6	0,5	5,3	0,1
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги; мистецтво, спорт, розваги та відпочинок; надання інших видів послуг	159,7	0,2	3,4	0,1

3.3. Викиди забруднюючих речовин та діоксиду вуглецю в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення по районах області у 2021 році

(т)

	Обсяги викидів забруднюючих речовин ¹	У тому числі			
		діоксиду сірки	діоксиду азоту	метану	оксиду вуглецю
Усього	73371,7	26435,5	7615,8	5850,2	9015,1
райони					
Богодухівський	2785,3	38,1	169,2	474,9	1093,4
Ізюмський	5893,2	49,0	1208,4	1437,5	1911,4
Красноградський	5056,0	53,8	649,4	1868,3	2164,1
Куп'янський	2028,3	108,9	59,0	245,3	320,4
Лозівський	937,9	12,5	93,0	239,9	311,3
Харківський	7519,2	149,0	1758,9	1054,7	2301,9
Чугуївський	49151,8	26024,1	3678,0	529,5	912,7

Продовження табл. 3.3

	У тому числі			Крім того, викиди діоксиду вуглецю, тис.т
	оксиду азоту	суспендованих твердих частинок	неметанових летких органічних сполук	
Усього	129,3	21239,8	2597,4	6173307,6
райони				
Богодухівський	2,9	317,8	499,9	114407,4
Ізюмський	7,0	768,0	468,6	531726,6
Красноградський	13,1	212,8	74,2	361165,0
Куп'янський	0,7	1205,9	60,0	27190,0
Лозівський	0,9	152,8	120,0	56778,8
Харківський	23,0	877,5	1263,1	2354192,9
Чугуївський	81,6	17705,0	111,6	2727846,8

¹ Розбіжності між підсумком та сумою складових частин пояснюється неповним переліком речовин забруднення.

**4. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО, МИСЛИВСТВО, ЛІСОВЕ
ГОСПОДАРСТВО. РИБНЕ ГОСПОДАРСТВО**

Рослинництво

4.1. Посівні площі культур сільськогосподарських

(тис.га)

	2019	2020	2021
Господарства усіх категорій			
Культури сільськогосподарські	1802,3	1826,9	1837,0
Культури зернові та зернобобові	1047,2	1018,4	1061,8
Культури технічні	576,3	639,5	611,3
Коренеплоди та бульбоплоди, культури овочеві та баштанні продовольчі	95,8	92,7	90,1
Культури кормові	82,7	76,0	73,5
Підприємства			
Культури сільськогосподарські	1318,9	1346,4	1360,9
Культури зернові та зернобобові	760,0	729,9	773,0
Культури технічні	503,3	566,6	538,9
Коренеплоди та бульбоплоди, культури овочеві та баштанні продовольчі	0,6	0,7	0,6
Культури кормові	54,9	49,2	48,3
Господарства населення			
Культури сільськогосподарські	483,4	480,5	476,1
Культури зернові та зернобобові	287,2	288,5	288,8
Культури технічні	73,0	72,9	72,4
Коренеплоди та бульбоплоди, культури овочеві та баштанні продовольчі	95,2	92,0	89,5
Культури кормові	27,8	26,7	25,2

4.2. Використання добрив підприємствами¹

	2019	2020	2021
Мінеральні добрива (у поживних речовинах)			
Внесено під урожай звітного року, тис.ц усього	1173,9	1292,2	1390,8
у тому числі під посіви сільськогосподарських культур	1173,8	1292,0	1390,7
Оброблена площа, тис.га	1123,5	1125,8	1128,2
Частка площі обробленої добривами, відсотків	91	91	90
Внесено на 1 га площі, кг			
посівної	95	105	111
обробленої	104	115	123
Органічні добрива			
Внесено під урожай звітного року, тис.т усього	629,3	620,0	585,4
у тому числі під посіви сільськогосподарських культур	628,9	620,0	585,4
Оброблена площа, тис.га	46,0	59,9	37,9
Частка площі обробленої добривами, відсотків	4	5	3
Внесено на 1 га площі, т			
посівної	0,5	0,5	0,5
обробленої	13,7	10,3	15,4

¹ Тут і надалі (табл. 4.3) за колом підприємств, визначених статистичною методологією.

4.3. Використання пестицидів підприємствами¹

	2019	2020	2021
Внесено під урожай звітного року, т активної речовини	1584,0	1561,5	1573,5
у тому числі під посіви сільськогосподарських культур	1579,1	1554,8	1569,0
Оброблена площа, тис.га	1124,3	1137,5	1116,7
Частка площі обробленої пестицидами, відсотків	91	92	89
Внесено на 1 га площі, кг			
посівної	1,3	1,3	1,3
обробленої	1,4	1,4	1,4

¹ Див. виноску до табл. 4.2.

Лісове господарство

4.4. Заготівля лісової продукції за видами

	2019	2020 ¹	2021 ¹
			(тис.м ³)
Усі види круглого лісу	534,6	459,6	507,6
Діловий круглий ліс	228,6	166,6	171,2
хвойних порід	120,2	113,3	115,6
листяних порід	108,4	53,3	55,6
Паливна деревина	306,0	293,0	336,4

¹ За даними Державного агентства лісових ресурсів України.

4.5. Лісові пожежі¹

	2019	2020	2021
Кількість лісових пожеж, од	93	244	90
Площа лісових земель, пройдена пожежами, га	38	560	33

¹ За даними Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Харківській області.

Рибне господарство

4.6. Добування водних біоресурсів за видами

	2019	2020	2021
			(т)
Виллов риби	954	1022	719
у тому числі			
короп, сазан	219	249	142
товстолобик	533	594	427

5. МІЖРЕГІОНАЛЬНІ ПОРІВНЯННЯ

5.1. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів

	<i>(тис.т)</i>		
	2019	2020	2021 ¹
Україна	2459,5	2238,6	2242,0
Вінницька	99,7	78,2	79,3
Волинська	5,3	5,1	5,6
Дніпропетровська	576,9	534,7	537,6
Донецька	773,5	751,0	744,1
Житомирська	12,7	11,8	11,9
Закарпатська	3,7	3,3	2,8
Запорізька	173,4	155,5	148,2
Івано-Франківська	205,0	140,4	172,4
Київська	84,4	66,6	59,3
Кіровоградська	12,8	10,7	11,1
Луганська	37,4	35,5	35,1
Львівська	88,9	76,0	75,4
Миколаївська	12,1	11,2	12,2
Одеська	33,1	42,6	35,9
Полтавська	51,0	45,8	52,4
Рівненська	9,9	10,1	9,4
Сумська	21,7	20,9	18,3
Тернопільська	9,4	9,5	8,3
Харківська	106,5	94,1	73,4
Херсонська	17,8	17,8	17,1
Хмельницька	20,3	18,2	21,1
Черкаська	51,8	51,4	47,6
Чернівецька	2,4	1,8	1,7
Чернігівська	27,5	20,9	23,0
м. Київ	22,3	25,5	38,8

¹ Тут і надалі (табл. 5.2) дані можуть бути уточнені.

**5.2. Викиди діоксиду вуглецю в атмосферне повітря
від стаціонарних джерел викидів**

(тис.т)

	2019	2020	2021 ¹
Україна	121282,9	109079,4	111854,2
Вінницька	5355,3	4249,5	4302,6
Волинська	467,4	461,8	515,5
Дніпропетровська	23496,6	20474,8	22321,8
Донецька	23528,1	22258,3	22699,5
Житомирська	692,3	721,1	679,2
Закарпатська	262,8	193,5	235,6
Запорізька	13663,3	12979,6	12935,8
Івано-Франківська	12898,9	10207,1	12067,1
Київська	4784,3	3679,0	3348,4
Кіровоградська	925,2	848,8	837,2
Луганська	2403,6	2021,7	1942,0
Львівська	3402,6	2968,4	3126,0
Миколаївська	2149,8	2093,2	2129,7
Одеська	1189,1	1580,0	1408,7
Полтавська	1970,5	1589,3	2598,5
Рівненська	2086,8	2071,7	2337,2
Сумська	1587,1	1295,3	1145,2
Тернопільська	672,5	487,4	417,2
Харківська	7595,8	7789,6	6173,3
Херсонська	311,2	329,2	352,6
Хмельницька	2242,2	2295,5	2498,1
Черкаська	2616,8	2395,6	2414,9
Чернівецька	142,3	140,0	137,6
Чернігівська	1542,8	1366,0	1330,8
м. Київ	5295,6	4583,0	3899,7

¹ Див. виноску до табл. 5.1.

5.3. Площа, на якій були застосовані добрива та пестициди під урожай сільськогосподарських культур у 2021 році¹

(під урожай звітнього року

(без сіножатей та пасовищ культивованих); тис.га)

	Площа, оброблена		
	мінеральними добривами	органічними добривами	пестицидами
Україна	16767,3	1034,9	16644,0
Вінницька	979,8	45,5	953,0
Волинська	249,1	29,9	247,1
Дніпропетровська	1093,8	76,6	1060,1
Донецька	642,6	17,6	641,6
Житомирська	576,2	40,9	571,4
Закарпатська	29,1	0,5	28,9
Запорізька	1064,7	79,7	1063,7
Івано-Франківська	143,4	17,9	150,2
Київська	786,3	95,1	768,8
Кіровоградська	961,0	8,1	956,9
Луганська	598,3	19,8	601,9
Львівська	333,7	38,1	349,9
Миколаївська	837,9	39,4	806,8
Одеська	1110,6	55,3	1108,3
Полтавська	1070,7	72,0	1082,5
Рівненська	282,5	33,7	282,0
Сумська	920,5	33,8	910,6
Тернопільська	523,0	28,7	518,5
Харківська	1128,2	37,9	1116,7
Херсонська	745,6	96,9	745,9
Хмельницька	820,6	45,4	821,7
Черкаська	779,3	97,1	784,4
Чернівецька	88,2	2,8	88,2
Чернігівська	1002,2	22,2	984,9

¹ Тут і надалі (табл. 5.4–5.6) дані наведено по підприємствах, які мають у власності та/або користуванні 200 гектарів сільськогосподарських угідь і більше та/або більше 5 гектарів посівних площ під овочами відкритого та/або закритого ґрунту, баштанними культурами та/або більше 50 гектарів багаторічних насаджень.

**5.4. Унесення мінеральних добрив (у діючій речовині)
під урожай сільськогосподарських культур у 2021 році¹**

(під урожай звітного року)

	Обсяг унесених мінеральних добрив (у діючій речовині), тис.т			
	усього	у тому числі за видами		
		азотні	фосфорні	калійні
Україна	2584,1	1769,9	450,8	363,4
Вінницька	148,6	104,4	22,4	21,8
Волинська	76,5	49,6	11,3	15,6
Дніпропетровська	145,5	98,9	29,7	16,9
Донецька	95,0	61,5	19,1	14,4
Житомирська	92,7	61,0	15,3	16,4
Закарпатська	4,7	3,0	0,9	0,8
Запорізька	129,8	95,1	26,8	7,9
Івано-Франківська	27,2	19,7	4,2	3,3
Київська	134,3	97,6	17,8	18,9
Кіровоградська	133,8	86,6	28,7	18,5
Луганська	71,1	46,9	18,1	6,1
Львівська	66,9	47,1	9,8	10,0
Миколаївська	162,6	111,4	32,9	18,3
Одеська	140,8	94,2	29,2	17,4
Полтавська	140,9	99,7	21,1	20,1
Рівненська	55,5	38,3	6,5	10,7
Сумська	136,2	91,5	22,1	22,6
Тернопільська	115,5	78,7	18,0	18,8
Харківська	139,1	99,3	25,9	13,9
Херсонська	90,4	67,0	14,2	9,2
Хмельницька	143,4	99,1	21,1	23,2
Черкаська	107,8	75,4	16,1	16,3
Чернівецька	12,8	8,1	2,8	1,9
Чернігівська	213,0	135,8	36,8	40,4

Продовження табл. 5.4

	Обсяг унесених мінеральних добрив у розрахунку на 1 га, кг	
	уточненої посівної площі	площі, обробленої добривами
Україна	142	154
Вінницька	138	152
Волинська	295	306
Дніпропетровська	127	133
Донецька	136	148
Житомирська	145	161
Закарпатська	152	162
Запорізька	115	122
Івано-Франківська	170	189
Київська	162	171
Кіровоградська	127	139
Луганська	112	119
Львівська	184	200
Миколаївська	179	194
Одеська	112	127
Полтавська	117	132
Рівненська	181	196
Сумська	142	148
Тернопільська	212	221
Харківська	111	123
Херсонська	105	121
Хмельницька	163	175
Черкаська	127	138
Чернівецька	128	145
Чернігівська	201	212

¹ Див. виноску до табл. 5.3.

**5.5. Унесення органічних добрив (у діючій речовині)
під урожай сільськогосподарських культур у 2021 році¹**

(під урожай звітного року)

	Обсяг унесених органічних добрив, тис.т					інші види органічних добрив
	усього	у тому числі за видами				
		гній тварин сільськогосподарських	послід птиці свійської	мул і сапропель	торф та його субстрати	
Україна	10745,9	8131,6	1345,7	37,2	85,3	1146,1
Вінницька	600,8	388,6	135,6	0,3	4,1	72,2
Волинська	408,7	238,8	47,2	–	–	122,7
Дніпропетровська	498,4	259,3	219,0	0,3	4,5	15,3
Донецька	854,1	821,0	6,5	–	0,0	26,6
Житомирська	303,0	206,8	54,5	–	1,9	39,8
Закарпатська	0,1	0,0	–	–	0,0	0,1
Запорізька	260,3	120,2	17,0	–	18,2	104,9
Івано-	702,3	693,6	7,7	–	–	1,0
Київська	1542,3	1221,9	246,3	–	1,5	72,6
Кіровоградська	184,8	183,6	1,1	–	0,1	–
Луганська	63,7	55,7	2,6	–	–	5,4
Львівська	98,9	35,2	19,0	–	0,1	44,6
Миколаївська	206,9	26,1	11,8	–	29,0	140,0
Одеська	122,3	66,9	1,9	36,5	1,8	15,2
Полтавська	915,6	753,2	46,7	–	1,3	114,4
Рівненська	273,5	171,3	68,5	–	0,0	33,7
Сумська	470,4	380,2	32,6	–	18,4	39,2
Тернопільська	445,1	420,1	23,7	–	0,7	0,6
Харківська	585,3	465,2	91,8	–	1,1	27,2
Херсонська	147,7	137,7	0,4	–	0,4	9,2
Хмельницька	563,6	477,7	80,0	–	–	5,9
Черкаська	818,2	515,8	225,7	0,1	0,0	76,6
Чернівецька	36,1	21,0	4,5	–	0,3	10,3
Чернігівська	643,8	471,7	1,6	–	1,9	168,6

МІЖРЕГІОНАЛЬНІ ПОРІВНЯННЯ

Продовження табл. 5.5

	Обсяг унесених органічних добрив у розрахунку на 1 га, кг	
	уточненої посівної площі	площі, обробленої добривами
Україна	590	10381
Вінницька	556	13213
Волинська	1575	13643
Дніпропетровська	433	6506
Донецька	1225	48304
Житомирська	474	7404
Закарпатська	2	124
Запорізька	231	3267
Івано-Франківська	4396	39199
Київська	1862	16221
Кіровоградська	175	22950
Луганська	100	3214
Львівська	271	2597
Миколаївська	227	5253
Одеська	97	2209
Полтавська	762	12717
Рівненська	892	8113
Сумська	490	13933
Тернопільська	817	15501
Харківська	466	15447
Херсонська	172	1524
Хмельницька	643	12406
Черкаська	965	8426
Чернівецька	361	12847
Чернігівська	608	28762

¹ Див. виноску до табл. 5.3.

5.6. Застосування пестицидів (у діючій речовині) під урожай сільськогосподарських культур у 2021 році¹

(під урожай звітнього року)

	Обсяг унесених пестицидів (у діючій речовині), кг					
	усього	у тому числі за видами				
		фунгіциди та бактеріциди	гербіциди	інсектициди та акарициди	регулятори росту	інші засоби захисту рослин
Україна	26968450	5515310	19244645	1541816	635937	30742
Вінницька	1927520	568332	1156246	133570	66083	3289
Волинська	569054	129788	382507	32405	23051	1303
Дніпропетровська	1577610	322722	1129617	109595	15086	590
Донецька	765256	189306	536131	36940	2478	401
Житомирська	813192	153157	582265	44202	29596	3972
Закарпатська	82001	13263	64465	3269	1003	1
Запорізька	1296577	318751	833941	118790	24847	248
Івано-Франківська	357611	58583	266303	19239	12278	1208
Київська	1421013	261119	1054651	62587	41635	1021
Кіровоградська	1362630	258904	1011160	75009	17176	381
Луганська	840109	147889	595533	30180	64914	1593
Львівська	771229	165410	522052	55406	27570	791
Миколаївська	889200	244559	551138	86104	6392	1007
Одеська	1008472	355145	526884	108898	16959	586
Полтавська	1863123	242682	1516353	85888	16021	2179
Рівненська	633274	115586	465459	31536	19850	843
Сумська	1734532	209458	1453042	49270	22250	512
Тернопільська	1084602	237317	737064	60127	49783	311
Харківська	1573514	289493	1192233	70435	20854	499
Херсонська	1131786	371592	613355	128655	16586	1598
Хмельницька	1583963	350013	1098285	75961	59164	540
Черкаська	1296098	219359	1002717	49385	23745	892
Чернівецька	174365	43009	118213	6383	6182	578
Чернігівська	2211719	249873	1835031	67982	52434	6399

МІЖРЕГІОНАЛЬНІ ПОРІВНЯННЯ

Продовження табл. 5.6

	Обсяг унесених пестицидів у розрахунку на 1 га, кг	
	уточненої посівної площі	площі, обробленої пестицидами
Україна	1,481	1,620
Вінницька	1,783	2,023
Волинська	2,193	2,303
Дніпропетровська	1,372	1,488
Донецька	1,098	1,193
Житомирська	1,272	1,423
Закарпатська	2,641	2,835
Запорізька	1,152	1,219
Івано-Франківська	2,238	2,381
Київська	1,715	1,848
Кіровоградська	1,294	1,424
Луганська	1,320	1,396
Львівська	2,113	2,204
Миколаївська	0,978	1,102
Одеська	0,799	0,910
Полтавська	1,551	1,721
Рівненська	2,065	2,246
Сумська	1,807	1,905
Тернопільська	1,990	2,092
Харківська	1,252	1,409
Херсонська	1,315	1,517
Хмельницька	1,807	1,928
Черкаська	1,528	1,652
Чернівецька	1,747	1,977
Чернігівська		

¹ Див. виноску до табл. 5.3.

5.7. Заготівля деревини у 2021 році^{1,2}

(тис.м³)

	Кількість заготовленого круглого лісу	У тому числі		
		ділового круглого лісу		паливної деревини
		усього	хвойних порід	
Україна	16666,9	8214,8	6552,4	8452,1
Вінницька	579,5	169,1	15,2	410,4
Волинська	1040,1	681,1	518,4	359,0
Дніпропетровська	69,5	7,0	6,3	62,5
Донецька	53,4	10,3	10,3	43,1
Житомирська	2710,5	1405,6	1218,5	1304,9
Закарпатська	822,2	452,1	323,7	370,1
Запорізька	16,4	0,1	0,0	16,4
Івано-Франківська	815,3	452,3	396,7	363,0
Київська	1611,1	748,5	690,4	862,6
Кіровоградська	193,0	45,8	4,3	147,2
Луганська	315,2	157,8	157,2	157,4
Львівська	1129,3	488,6	376,7	640,7
Миколаївська	22,3	0,9	0,8	21,4
Одеська	54,4	3,1	1,1	51,3
Полтавська	375,7	184,2	152,9	191,5
Рівненська	1431,0	811,2	728,5	619,8
Сумська	994,9	556,1	392,5	438,8
Тернопільська	257,9	64,3	15,6	193,5
Харківська	507,6	171,2	115,6	336,4
Херсонська	54,9	4,6	4,4	50,3
Хмельницька	710,2	235,2	149,6	475,0
Черкаська	782,0	280,5	184,4	501,5
Чернівецька	552,0	229,9	159,1	322,1
Чернігівська	1568,5	1055,3	930,2	513,2

¹ За даними Державного агентства лісових ресурсів України (вивантажені з єдиної державної системи електронного обліку деревини за 2021 р. – 15.03.2022), сформованими за місцем здійснення діяльності підприємств.

² Дані можуть бути уточнені.

5.8. Добування водних біоресурсів

(*m*)

	2019	2020	2021
Україна	92682,0	76508,1	69872,9
Вінницька	1975,9	1544,1	1323,9
Волинська	455,2	513,3	517,0
Дніпропетровська	3700,2	4427,1	3590,8
Донецька	4314,8	2847,4	1993,5
Житомирська	841,4	412,0	474,0
Закарпатська	228,2	146,9	208,0
Запорізька	9126,0	5750,1	3283,1
Івано-Франківська	516,7	593,0	562,7
Київська	3614,2	3230,8	2135,0
Кіровоградська	1137,4	1411,7	1375,8
Луганська	134,1	156,4	114,5
Львівська	755,3	656,4	1037,0
Миколаївська	26230,8	23168,4	24862,2
Одеська	17059,0	11313,2	10472,9
Полтавська	1278,8	1305,1	1748,4
Рівненська	367,4	444,8	470,5
Сумська	1887,7	1740,3	1125,8
Тернопільська	411,9	388,5	349,2
Харківська	953,6	1021,6	718,6
Херсонська	6475,7	5756,2	4290,6
Хмельницька	607,3	551,7	539,4
Черкаська	5914,0	5429,2	6908,8
Чернівецька	808,5	585,5	808,3
Чернігівська	598,9	325,4	122,5
м. Київ	3289,0	2789,0	840,4

6. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЯСНЕННЯ

Загальна земельна площа – площа поверхні суші разом із внутрішніми водами, які знаходяться в межах державного кордону.

Заповідники – природоохоронні, науково-дослідні установи міжнародного або загальнодержавного значення, що створюються з метою збереження в природному стані типових, найбільш типових, унікальних природних комплексів біосфери або цього ландшафту, для екологічного моніторингу, розробки наукових засад охорони й ефективного використання навколишнього природного середовища.

Національні природні парки – природоохоронні, рекреаційні, культурно-освітні, науково-дослідні установи загальнодержавного значення, що створюються з метою збереження, відтворення й ефективного використання природних комплексів і об'єктів, які мають особливу природоохоронну, оздоровчу, історико-культурну, наукову, освітню й естетичну цінність.

Використання свіжої води – обсяг води забраної з природних джерел або отриманої з системи водопостачання інших водокористувачів, яка використовується для задоволення різних потреб. До складу водовикористання не включаються обсяги зворотного і послідовного (повторного) використання вод (за винятком води, що надійшла на відшкодування втрат у ці зворотні і послідовні водогосподарчі системи), а також колекторно-дренажні стоки.

Оборотне та повторно-послідовне водопостачання – обсяг економії забору свіжої води за рахунок застосування системи зворотного і повторного водопостачання, включаючи використання стічних та колекторно-дренажних вод. До оборотного використання не відносять витрати води в системах комунального та виробничого теплопостачання.

Забруднені зворотні води – виробничі та побутові (комунальні) стоки (включаючи шахтні, рудникові, пластові, дренажні), а також залпові скиди, що надходять у поверхневі водні об'єкти без очищення або після недостатнього очищення і містять забруднюючі речовини в кількості, що призводить до порушення встановлених норм якості води у контрольному створі. До них не належать обсяги стоків, що надходять на поля фільтрації, в накопичувачі, на рельєф місцевості тощо.

Потужність очисних споруд – максимальний обсяг зворотних вод, які можна очистити на очисних спорудах на кінець звітного періоду.

Скидання зворотних вод у поверхневі водні об'єкти – обсяги нормативно-чистих, нормативно-очищених і забруднених стоків (виробничих і комунальних), скинутих у водні об'єкти, що знаходяться на земній поверхні.

Загальне водовідведення – обсяг води, скинутої у природні водні об'єкти та переданої іншим водокористувачам.

Забруднююча речовина – будь-яка речовина чи матеріал фізичного, хімічного або біологічного походження, що справляє негативний вплив на повітря, воду, землю чи біоту.

Джерело викиду – об'єкт (підприємство, цех, агрегат, установка, транспортний засіб тощо), з якого надходить в атмосферне повітря забруднююча речовина або суміш таких речовин.

Забруднення атмосферного повітря – змінення складу і властивостей атмосферного повітря в результаті надходження або утворення в ньому фізичних, біологічних факторів і (або) хімічних сполук, що можуть несприятливо впливати на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

Забруднююча речовина – речовина хімічного або біологічного походження, що присутня або надходить в атмосферне повітря і може прямо або опосередковано справляти негативний вплив на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

Стаціонарне джерело забруднення – нерухомий об'єкт, що зберігає свої просторові координати протягом певного часу та здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Пересувне джерело забруднення – транспортний засіб, рух якого супроводжується викидом в атмосферне повітря забруднюючих речовин. Зокрема, автомобільний, залізничний, авіаційний, водний транспорт та виробнича техніка.

Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел – загальна кількість забруднень, що надійшли в повітряний басейн від стаціонарних джерел викидів, як після проходження пилогазоочисних установок у результаті неповного уловлення й очищення на організованих джерелах забруднення, так і без очищення від організованих і неорганізованих джерел забруднення. Сюди не включаються викиди забруднюючих речовин у результати ерозії ґрунтів (пилових бур), лісових пожеж і тощо.

Культури сільськогосподарські – зернові, технічні (олійні, ефіроолійні, прядивні, прянощі, лікарські, енергетичні тощо), картопля, овочеві, кормові, квіткові, плодові, ягідні рослини, виноград, які використовуються у сільськогосподарському виробництві; культури зернові та зернобобові – сільськогосподарські культури, основною продукцією яких є зерно. За видом одержуваної продукції та її призначенням виділяється підгрупа продовольчих культур, у складі якої розрізняють хлібні (пшениця, жито) і круп'яні (гречка, просо, рис), і підгрупа фуражних, до якої включають ячмінь, овес, кукурудзу на зерно, а також зернобобові культури. Розміри посівів таких культур, як пшениця, тритикале, жито, ячмінь і вика, залежно від біологічних особливостей, зумовлених часом сівби, обліковують як посіви озимих культур, що

висіваються восени та збираються в наступному році, і посіви ярих культур, що висіваються навесні та збираються в тому ж році.

Культури кормові – сільськогосподарські культури, продукція яких використовується на годівлю сільськогосподарських тварин, у складі яких обліковуються такі підгрупи: кормові коренеплоди (кормовий буряк, бруква, турнепс тощо); силосні культури (крім кукурудзи) – соняшник, боби тощо; кормові баштанні культури (гарбуз); однорічні трави (вика, сорго тощо); багаторічні трави (конюшина, люцерна, тимофіївка тощо).

Культури технічні – сільськогосподарські культури, продукція яких здебільшого призначена для промислової переробки. За видом продукції, яку одержують, та характером її використання виділяються такі підгрупи: прядивні (бавовник, льон-довгунець, коноплі); прянощі та спеціальні технічні культури (буряк цукровий фабричний, тютюн, махорка, хміль тощо); олійні (соняшник, льон олійний (кудряш), соя, гірчиця, ріпак озимий, кольза (ріпак ярий) тощо); ефіроолійні (кмин, м'ята, коріандр тощо); лікарські (беладона, ромашка, насіння гарбузів тощо) та інші рослини, які використовують переважно у парфумерії, фармацевтиці або як інсектициди, фунгіциди тощо; енергетичні рослини.

Посівна площа (площа посівів) культур сільськогосподарських – частина ріллі або інших розораних угідь, яка фактично зайнята посівами: озимими, які посіяні восени минулого року та збереглися до закінчення весняної сівби, та ярими культурами під урожай поточного року.

Площа, оброблена добривами, пестицидами – площа, на якій були внесені добрива (мінеральні, органічні), застосовані пестициди під урожай сільськогосподарських культур звітного року.

Унесення добрив на 1 га площі – середній показник, що характеризує внесення в ґрунт добрив на одиницю площі. Він розрахований як співвідношення загального обсягу внесення добрив під відповідну культуру до посівної площі під нею. Мінеральні добрива (азотні, фосфорні, калійні) наведено у перерахунку на 100% поживних речовин за видами, органічні (гній, різні компости, органо-мінеральні суміші, пташиний послід та ін.) – у натуральному вираженні.

Частка площі, обробленої добривами, пестицидами – співвідношення площі, на якій були внесені добрива/застосовані пестициди, до уточненої посівної площі певної сільськогосподарської культури (у відсотках).

Ділова деревина – усі сортименти круглого лісу (лісоматеріалів круглих), за винятком паливної деревини.

Заготівля деревини – вирубування стиглих лісових насаджень на спеціально виділеній ділянці лісу з метою отримання деревини, вирубування окремих насаджень із метою вирощування та охорони лісу, отримання деревини під час очищення лісу від захаращеності.

Круглий ліс – загальний обсяг поваленої чи заготовленої іншим чином і вивезеної деревини, яка може бути використана з господарською метою.

Паливна деревина – круглий ліс, що використовується як паливо у процесі приготування їжі, опалення чи виробництва енергії. Цей термін також включає деревину, що використовується для виробництва деревного вугілля, деревних пелет та інших агрегатів, деревну тріску, яка безпосередньо отримана у лісі з круглого лісу та підлягає використанню як паливо.

Добування водних біоресурсів – обсяг водних біоресурсів (риби та інших водних біоресурсів), які добуті (вилучені) з усіх рибогосподарських водних об'єктів або їх частин (морів, океанів, ставків, річок, водосховищ, озер та інших водойм) як з метою реалізації на переробні підприємства, організаціям торгівлі тощо, так і для їхньої подальшої переробки на власному підприємстві, незалежно від мети їх подальшого використання: виробництво харчової, технічної, кормової, медичної та інших видів продукції. У підприємствах, що займаються ставковим рибництвом, в обсягах вилову живої ставкової риби врахована також риба, яка переважена та пересаджена з нагульних ставків у зимувальні ставки.

від 26 вересня 2022 року

Головне управління статистики у Харківській області

**СТАТИСТИЧНИЙ ЗБІРНИК
"ДОВКІЛЛЯ ХАРКІВЩИНИ"**

Відповідальна за випуск
Надія ГЕРМАН

' 21

